

Forside

Bacheloroppgave

Studieprogram: Journalistikk

Opptaksår: 2021

Er oppgaven konfidensiell? (skriv X) NEI: JA:

Kan oppgaven benyttes til undervisningsformål (anonymt)? JA: NEI:

Forfatter(e)

Studentnr (6 siffer)	Navn:
266522	Emilie Juell Mømb

Oppgavens tittel:

Kommunevalget 2023: VG og Avisa Oslo sin dekning av valget

Veileder: Espen Reiss Mathiesen

Kommunevalget 2023

VG og Avisa Oslo sin dekning av valget

Bacheloroppgave i journalistikk

Universitetet i Stavanger

2024

Emilie Juell Mømb, 266522

Veileder: Espen Reiss Mathiesen

Sammendrag

Denne teksten redegjør for den journalistiske dekningen av kommunevalget i 2023.

Forskningsspørsmålet som skal besvares er: *Dekket Verdens Gang (VG) og Avisa Oslo lokalvalget i 2023 på en måte som gir grunnlag for et opplyst valg for de som bor i området?*

Avisene som er analysert er Verdens Gang (VG) og Avisa Oslo. Det er gjennomført en tekstanalyse av artiklene fra august 2023, og deretter sett på trender i utvalget. Avisene sin dekning blir sammenliknet igjennom fremleggelsen av empirien og diskusjonen.

Funnene viser i stor grad at VG har en nyhetsdekning som legger mer vekt på spillet i politikken. Avisa Oslo på den andre siden har en dekning som legger mer vekt på den praktiske politikken. Det kommer frem at å vinkle på spill ikke nødvendigvis er en utfordring i journalistikken, da dette kan få velgerne mer interessert i denne formen for journalistikk.

I tillegg til vinklingen, blir min hypotese om kildevalg bekreftet. Begge avisene har oftest benyttet seg av kilder med makt fra det største partiet i området som avisen dekker. For VG som nasjonal avis gjelder dette stortingspartier. For Avisa Oslo sin del vil dette være byrådet.

Den første delen av oppgaven er satt sammen av en innledning og teoridel. Midten av oppgaven består av mine funn, etterfulgt av en diskusjonsdel. Her sammenliknes funnene, og det gjøres et forsøk på å finne en forklaring på trendene som avdekkes. Avslutningsvis kommer konklusjonen.

Forord

Jeg vil takke Universitetet i Stavanger for å gi meg et godt grunnlag for å skrive denne bacheloroppgaven.

I tillegg vil jeg spesielt takke veilederen min, Espen Reiss Mathiesen, for gode tilbakemeldinger og veiledning underveis.

Emilie Juell Mømb, 12. mai 2024

Innholdsfortegnelse

1.1 Innledning	6
1.2 Forsknings spørsmål	6
1.3 Fremgangsmåte	7
2.1 Litteraturgjennomgang	9
2.2 Etikk	9
2.3 Samfunnsoppdraget	9
2.4 Journalistiske vinklinger	11
2.5 Politiske kilder	13
2.6 Mediestøtte til lokale aviser	14
2.7 Undersøkelse	15
3.1 Metode	16
3.2 Analysekjema	17
3.3 Kodebok	18
4.1 Empiri	19
4.2 Praktisk politikk eller spill	19
4.3 Tema for artikkelen	20
4.4 Partier og politikere	21
4.5 Geografiske områder	22
5.1 Diskusjon og analyse	23
5.2 Spill vs. Praktisk politikk	23
5.3 Tematikken	25
5.4 Makthaverne	25
5.5 Mediemangfold	26
5.6 Geografisk Ansvar	27
5.7 Tidligere forskning på feltet	28
6.1 Konklusjon	30
7.1 Referanser / Litteraturliste	32

1.1 Innledning

I en undersøkelse gjort av Medietilsynet, kommer det frem at norske nettaviser skrev mye om politikk i 2021. Denne kategorien kom på andreplass i oversikten over temaer som ble skrevet mest om. Artikler innenfor temaet politikk var 11,4 % av den totale nyhetsdekningen (Medietilsynet, 2022, s. 31). Politikere er blant de synligste kildene i norsk journalistikk, både på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå (Sjøvaag, 2018, s. 13).

Journalisten har et samfunnsoppdrag som går ut på å gjøre folk i stand til å utøve sin rolle som borger. Borgerne har en borgerrolle som går ut på et ansvar for å delta i samfunnet (Sjøvaag, 2020, s. 16). I og med at politikk er en såpass stor del av det journalistiske innholdet, kan man argumentere for at det er relevant å gjøre en undersøkelse av hvordan dekningen av det politiske feltet faktisk har vært utført. Spesielt i en periode som oppløpet til valget, hvor det er rimelig å anta at mange velgere oppsøker nyhetene for å få veiledning i hva som skjer i den norske politikken.

1.2 Forskningsspørsmål

Temaet for min bacheloroppgave vil være kommunevalget i 2023, og hvordan en nasjonal avis har dekket dette sammenliknet med en lokalavis. Problemstillingen jeg vil ta utgangspunkt i er:

Dekket Verdens Gang (VG) og Avisa Oslo lokalvalget i 2023 på en måte som gir grunnlag for et opplyst valg for de som bor i området?

I denne sammenhengen måles en opplyst dekning mot relevansen i innholdet. Med relevant innhold mener jeg hvordan det som omtales påvirker livet til leseren. Er artikkelen om praktisk politikk som påvirker folket, eller om politisk spill?

Med politisk spill menes uenigheter i politikken, maktkamp og samarbeid. Deler av det politiske spillet kan sammenliknes med underholdning. Dette skal jeg komme nærmere tilbake til i litteraturgjennomgangen. Et eksempel på en artikkel som er vinklet på spill fra utvalget er fra VG. Artikkelen er en presentasjon av tre ordfører kandidater fra ulike steder i landet. Felles for dem alle er at de er under 21 år gamle (Kristensen, 2023). Denne artikkelen påvirker ikke velgerne direkte på samme måte som den praktiske politikken kan gjøre. I mitt utvalg har jeg kategorisert artikler som ikke påvirker velgerne sitt liv som spill.

Praktisk politikk defineres i denne sammenhengen som politikk som omhandler spesifikke saker som påvirker velgerne. Et eksempel fra denne kategorien i utvalget fra VG, er en artikkel om at regjeringen vil øke beløpet i borteboerstipendet til elever i videregående skole (Holmes, 2023). Denne typen artikkel dekker en politikk som vil påvirke elevene i videregående skole som benytter seg av et slikt stipend.

1.3 Fremgangsmåte

Kan omtalen fra avisene reflektere hva som ble resultatet i valget? I Oslo var det Høyre som stakk av med seieren etter valget. Derfor anser jeg det som relevant å finne ut hvor ofte Høyre er omtalt sammenliknet med Arbeiderpartiet, som fikk nest flest stemmer.

Grunnen til at jeg har valgt VG er at det er avisen i Norge som flest lesere er innom i løpet av den dag (Henriksen & Olsen, 2023). Derfor er det rimelig å anta at mange av de som ikke leser lokalaviser, men kun baserer seg på nasjonale aviser, leser VG. Dette gjør det interessant å se hvordan de produserer politisk journalistikk som både kan bety noe for de som bor nord og sør i landet. I tillegg valgte jeg Avisa Oslo. Grunnen til det er at dette er en lokalavis som dekker et relativt stort område. Det er også rimelig å anta at de har mange av de samme leserne som VG, fordi Oslo har et stort folketall. Dette gjør at jeg mener det er naturlig å sammenlikne disse avisene.

For å få et svar på forskningsspørsmålet mitt vil jeg se på hva en nasjonal nettavis dekker. Både når det kommer til partiene, geografiske områder og hvilke politiske saker de har valgt å skrive om. Min hypotese er at deres saker i større grad har handlet om politikerne og deres posisjoner. Jeg tror lokalaviser i større grad dekket lokale saker. Altså saker som lokalbefolkningen ofte kan relatere til.

Dette er et forskningsspørsmål det kan være vanskelig å få nøyaktig svar på, i og med at man ikke kan svare på vegne av den norske befolkningen. For å likevel prøve å finne et svar på dette vil jeg bruke tekstanalyse som metode, og finne nettartikler fra den største avisen i landet, VG, og lokalavisen Avisa Oslo. På denne måten vil jeg se hvilke geografiske områder og temaer de har dekket. Jeg vil også undersøke hvilke av partiene som avisene i størst grad dekker. Jeg har en hypotese om at VG i større grad har dekket de største partiene i landet, som Arbeiderpartiet og Høyre. Det er også interessant å se på hvordan Avisa Oslo sin dekning av

partier i hovedstaden forløp seg. Min hypotese er at de omtalte de mest populære partiene i byen. Jeg vil ta utgangspunkt i artikler fra august 2023, da dette er oppløpet til valget.

2.1 Litteraturgjennomgang

I dette kapittelet redegjøres det for forskning gjort på feltet tidligere, og hvordan politisk journalistikk har vært før sammenliknet med i dag.

I dag er de norske avisene uavhengige fra politiske partier. Slik har det ikke alltid vært. Før representerte avisene ett politisk parti, og fungerte som et talerør for dette partiet. Etter 1970 endret dette seg, og medielandskapet ble seende mer ut som det gjør i dag med en politisk nøytral presse (Brurås, 2020, s. 80).

2.2 Etikk

I dag har politikerne ofte rådgivere og andre som stadig prøver å selge inn saker til journalistene. Dette er kanskje ekstra tydelig i en valgkamp. Det er ofte snakk om saker der motstanderen til partiet blir kritisert for noe, og journalisten må vurdere om det er en sak avisen ønsker å dekke eller ikke.

Den norske pressen er basert på selvjustis. Dersom en sak fremstår uetisk i henhold til Vær Varsom-plakaten (VVP), vil den kunne bli dømt i Pressens Faglige Utvalg (PFU). Denne selvjustisen er for mange en motivasjon for å opptre etisk i egen journalistikk. I VVP står det blant annet:

4.15. De som er blitt utsatt for angrep skal snarest mulig få adgang til tilsvaret, med mindre angrep og kritikk inngår som ledd i en løpende meningsutveksling. Ha som krav at tilsvaret er av rimelig omfang, holder seg til saken og har en anstendig form. Tilsvaret kan nektes dersom den berørte part, uten saklig grunn, har avvist tilbud om samtidig imøtegåelse i samme spørsmål. Tilsvaret og debattinnlegg skal ikke utstyres med redaksjonell, polemisk replikk (Pressens Faglige Utvalg, 2023).

Det kan derfor antas at mange av artiklene i utvalget vil vise seg å ha en politiker som kritiserer motstanderen for noe i forkant av valget, og at vi senere ser at motstanderen svarer tilbake om saken. Slike saker har blitt kategorisert som spill i denne undersøkelsen. Å skrive saker som omhandler kritikkverdige forhold er en del av pressen sitt samfunnsoppdrag.

2.3 Samfunnsoppdraget

Journalister har et samfunnsoppdrag. Ifølge Brurås handler samfunnsoppdraget om journalisten sin nytte for samfunnet. Samfunnsoppdraget går ut på å informere befolkningen, kommentere samfunnsforhold, overvåke de innflytelsesrike i samfunnet og å fremme

kommunikasjon mellom og innen politiske, faglige og ideelle grupper i samfunnet. Journalister selv vil trolig si at samfunnsoppdraget er å veilede, gi kulturell opplysning og underholde (Brurås, 2020, s. 37-38). Noen av de politiske artiklene som er kategorisert som spill i utvalget, har et underholdende aspekt ved seg. Dette er fordi disse artiklene ofte kan inneholde en større del av nyhetskriteriet konflikt eller sensasjon. Nyhetskriteriene presenteres ofte som KVEISA. Dette står for konflikt, vesentlighet, eksklusivitet, identifikasjon, sensasjon og aktualitet. Dette er punkter som ofte trengs i en artikkel for at den skal ha nyhetsverdi (Kjendsli, 2008, s. 52-54).

Sjøvaag argumenterer for at samfunnsoppdraget er en selvpålagt plikt. Den innebærer en rett til å publisere informasjon som potensielt er fellende for den det gjelder. Dette skal imidlertid være motivert av demokratiske prinsipper. Et eksempel på det er at politisk- eller økonomisk sterke parter har misbrukt sin maktposisjon (Sjøvaag, 2020, s. 17). Dette kan typisk forekomme i politikken. Sommeren 2023 så vi flere tilfeller av dette. Ministere og partiledere måtte gå av som følge av pressen sine avsløringer. Ofte gjaldt dette brudd på habilitet. Som presse skal ikke slike avsløringer ha politiske eller økonomiske motiver. Samfunnsoppdraget handler altså om hvordan mediedekningen bør være. Den er derfor normativ (Sjøvaag, 2020, s. 17). I og med at flere måtte gå av før august, er det rimelig å anta at enkelte artikler i utvalget vil omhandle dette. Samfunnsoppdraget er en kontrakt mellom pressen og staten, og mellom pressen og borgerne. For at velgerne kan gjøre et velinformert valg, trenger de informasjon om hvilke problemer vi har i samfunnet. I tillegg må man ha informasjon om hva de foreslåtte løsningene betyr. Med denne kunnskapen kan velgerne gjøre seg opp en mening om de med makt i samfunnet, og handle deretter (Sjøvaag, 2020, s 17-19).

Ifølge Jamtøy handler samfunnsoppdraget til journalister om å være den fjerde statsmakt. Dette går ut på at redaksjonelle medier skal være en motstemme til de som har makt i samfunnet (Jamtøy, 2011, s. 71). Det handler blant annet om å stille politikere til ansvar for deres handlinger, og å informere befolkningen om kritikkverdige forhold. Å stille politikerne til ansvar for kritikkverdige forhold kan i denne undersøkelsen gå under kategorien spill, avhengig av hva som kritiseres. Dette kan dermed bety at noen av sakene som har blitt kategorisert som spill i empirien, er viktig informasjon som likevel kan bidra til at leseren kan ta et velinformert valg.

2.4 Journalistiske vinklinger

Hovedmålet til den politiske journalistikken er som nevnt å informere befolkningen. Likevel ser man ofte at journalistikken har et underholdende aspekt ved seg. Dette er for å trekke til seg oppmerksomhet fra leseren. Denne trenden finnes det ulike syn på. De som ser negativt på dette mener at underholdningen bidrar til forenkling og fordumming ved at velgerne ikke får den informasjonen de trenger. De som er positive til utviklingen, mener dette fører til at velgerne får mer informasjon enn før, og at de som i utgangspunktet ikke er interessert i politikk får en mulighet til innsikt i temaet (Jamtøy, 2011, s. 69-70). Det underholdende aspektet kan sammenliknes med spill i undersøkelsene gjort her. Det er fordi enkelte av disse artiklene i stor grad baserer seg på nyhetskriteriene konflikt og sensasjon. Dette kommer av at politikere ofte kritiserer hverandre og har ulike synspunkter som er i strid med hverandre. Slike uenigheter kan virke underholdende for leseren.

At flere leser en artikkel fører til at avisen får økt inntekt. I følge Sjøvaag er den kommersielle økonomien i journalistikken sett på som et nødvendig onde, da behovet for inntekt står i veien for den ekte, gode og kritiske journalistikken (Sjøvaag, 2020, s. 108). Økonomi og klikk kan dermed være en motivasjon for å vinkle politiske artikler mer mot spill. Det kan tenkes at motivasjonen til tider kan være avisen sin økonomi fremfor det praktisk politiske innholdet. Ulempen med avisene sitt behov for å tjene penger, er at dette kan gjøre at enkelte politiske artikler velges vekk, eller tidlig blir flyttet ned på nettavisen sin frontside. Det er derfor en fare for at samfunnsoppdraget noen ganger må vike til fordel for andre saker og vinklinger som er mer populære blant leserne. Til tross for at det kan ses på som en utfordring at journalistikken er avhengig av markedet, bidrar det også til å frigjøre mediene fra staten (Sjøvaag, 2020, s. 108). Selvstendigheten kan bidra til at den politiske journalisten i større grad kan avdekke kritikkverdige forhold, og stille makten til ansvar. Dette er fordi det ikke er makthaverne i samfunnet som lønner avisen.

De siste årene har vi sett at økonomien til norske nyhetsmedier er i en nedgangstid. Ifølge Sjøvaag er frykten med dette at mediene sitt behov for inntekt vil styre dem i retning underholdning. Dette på bekostning av den kritiske og informasjonsrike journalistikken (Sjøvaag, 2020, s. 111). Sett i sammenheng med undersøkelsen som skal gjøres i denne oppgaven, kan man dermed argumentere for at en synkende økonomi i mediemarkedet kan påvirke den kritiske politiske journalistikken. Dette vil kunne komme til uttrykk gjennom

flere tabloide artikler som er vinklet på spill sammenliknet med den praktisk politiske journalistikken som ikke nødvendigvis er like spennende for leseren.

Til tross for at de fleste medier i Norge er kommersielle, er NRK statlig eid. De argumenterer for at NRK skal produsere innhold for alle og møte interessen til befolkningen. Det er skattebetalerne som bidrar til å finansiere NRK. At kanalen stadig vet hvor mye inntekt de har, bidrar også til en forutsigbarhet i redaksjonen. Dette gir dem et grunnlag for å jobbe mer uavhengig fra leserklikk (Sjøvaag, 2020, s. 109).

Ifølge Jamtøy er det enkelte politiske holdepunkter velgerne bør ha innsikt i for å kunne ta et velinformert valg. Disse punktene er partiets standpunkt, ideologiske begrunnelser og partiets handlinger. I tillegg må de blant annet vite noe om partiets virkelighetsoppfatning og konsekvensene av dette standpunktet (Jamtøy, 2011, s. 71-72). En utfordring er om pressen i forkant av valget har et større dekningsområde på den underholdende delen av politikken eller det politiske spillet. Da er det rimelig å anta at dette kan gå på bekostning av informasjonen velgerne behøver for å ta et velinformert valg.

Jamtøy skriver om to filter som må passeres for at noe kan bli et medieprodukt. Dette er nyhetsverdiene og presentasjonsreglene. Nyhetsverdiene handler om å ta i bruk nyhetskriteriene. Presentasjonsreglene går ut på regler for iscenesettelse og hvordan man presenterer innholdet for å få mest mulig oppmerksomhet fra publikum (Jamtøy, 2011, s. 72-73).

Journalister selv gir uttrykk for at underholdning ikke er spesielt viktig i journalistikken, men at det å gi informasjon til publikum så raskt som mulig er det viktigste (Jamtøy, 2011, s. 76). I Jamtøy sin undersøkelse, konkluderes det med at underholdning i den politiske journalistikken har bidratt til stor suksess i lesertall. Hennes forskning konkluderer med at den politiske journalistikken ofte vinkler artikler mer mot underholdning fremfor den faktiske saken. Det konkluderes også med at dette er mer fremtredende i TV- reportasjer (Jamtøy, 2011, s. 91). Hun mener journalistikken blir preget av krav til presentasjonsform. Resultatet av dette blir at fakta og fokus må vike til fordel for underholdningen for at journalistikken skal være appellerende for leseren (Jamtøy, 2011, s. 92).

I Jamtøy sin undersøkelse, valgte hun å analysere valgkampen i 2005, og om denne var mer informerende eller underholdende. Hennes konklusjon ble som nevnt at dekningen var mest underholdende. Til tross for at dette snart er tjue år siden, er det rimelig å anta at den politiske nyhetsdekningen i dag har likhetstrekk med dekningen den gangen. Det er derfor interessant å se på hvordan valgkampdekningen var ved fjorårets valg mot hvordan det var for nesten tjue år siden.

2.5 Politiske kilder

Ifølge Sjøvaag, blir et mediemangfold oppnådd når stemmer fra et bredest mulig politisk spekter er representert (Sjøvaag, 2018, s. 3). Dette kan bidra til å få et større innblikk i kildene sine synspunkt på ulike deler av samfunnet, og kan gjøre det lettere for leseren å gjøre seg opp en personlig mening om saken. Studien til Sjøvaag utdyper at et mangfold av aktører i medielandskapet ikke er viktig i seg selv. Det er bare viktig i den grad det tilrettelegger for demokratiske prosesser. Dersom alle aviser snakker med samme kilder, vil ikke det faktiske mangfoldet være stort (Sjøvaag, 2018, s. 12).

Studier viser til at journalister ofte velger å kontakte elitekilder, rutinekilder og offisielle stemmer og sittende kilder, fremfor opposisjonelle kilder eller «vanlige» borgere. Statsministeren og hans regjeringsmedlemmer har derfor en større sjans for å få plass i nyhetsbildet enn andre kilder. I lokalaviser spiller ofte «vanlige» folk en større rolle av kildeutvalget sammenliknet med nasjonale aviser (Sjøvaag, 2018, s. 4-5). Til egen undersøkelse er en hypotese at det spesielt i VG vil være mest intervjuer med stortingspolitikere i de største partiene. I Avisa Oslo er hypotesen at de snakker mest med byrådet og ordføreren.

I lokalavisene som ble sett på av Sjøvaag, er ordføreren den politiske kilden som anvendes mest til den lokale nyhetsdekningen. De nasjonale avisene intervjuet heller ministre eller stortingsrepresentanter (Sjøvaag, 2018, s. 9-10). Sjøvaag sin analyse viste at nærhet til beslutningsmaktene gjør at man får være synlig i mediene. I tillegg viste undersøkelsen at den sittende makten hadde bedre tilgang på mediene enn opposisjonen (Sjøvaag, 2018, s. 11). Dessuten var de små partiene lite til stede i det norske nyhetsbildet (Sjøvaag, 2018, s. 12). Om det stort sett er partiene med høyest oppslutning som får taletid i mediene, kan de små partiene bli mindre synlige. Det kan derfor argumenteres for at journalister bør ha jevn oppmerksomhet på de politiske partiene for å oppnå mediemangfold.

På den ene siden kan få eller lite varierende kilder oppfattes ensidig når enkelte politiske stemmer får mindre taletid i mediene. Likevel kan man stille seg spørsmålet om man skal skrive om en politiker eller et politisk parti fordi dette oppfattes mer balansert i nyhetsbildet. Dersom det ikke er et nyhetspoeng i saken, er det da viktig å dekke det?

I denne oppgaven skal artikler fra Avisa Oslo og VG analyseres. Tidsperioden som er valgt er august, altså oppløpet til valget. Det blir dermed interessant å finne ut hvilke partier som har fått mest taletid i mediene i denne perioden. Enten om det var den sittende makten eller opposisjonen. Det er også relevant å se på hvilke saker partiene er omtalt i. Er det praktisk politikk, eller det politiske spillet.

2.6 Mediestøtte til lokale aviser

I Norge står lokalavisene sterkt. Dette er aviser som har avgrenset sitt geografiske dekningsområde til for eksempel en by. Nasjonale aviser på den andre siden har gjerne hele landet som sitt dekningsområde. For at de små avisene skal klare seg økonomisk får de pressestøtte av staten. Denne støtten ble opprinnelig opprettet i 1969, og har bidratt til at pressen ikke sentraliseres (Garvik, Smith-Meyer & Orgeret, 2022).

Ifølge Sjøvaag, bidrar lokale medier til å heve legitimiteten til lokale politiske institusjoner, og motiverer politikere til å oppføre seg på en skikkelig måte. Dessuten utgjør lokalaviser en viktig kilde til informasjon i lokalmiljøer (Sjøvaag, 2018, s. 4). Avisa Oslo spiller trolig en slik rolle i hovedstaden.

Det er rimelig å anta at leseren av en lokal avis i større grad vil kunne relatere til innholdet avisen skriver om. Dette er fordi det er skrevet om et område som leseren har et forhold til og kjenner. Det er derfor sannsynlig at nyhetskriteriet identifikasjon i større grad er til stede i lokale aviser fremfor nasjonale aviser. Dette kan føre til at det er mindre nødvendig med andre nyhetskriterier som konflikt. Hypotesen i forkant av undersøkelsen er derfor at lokalavisen i større grad skriver om praktisk politikk fremfor spill, sammenliknet med nasjonalavisen som skal få lesere fra et mye større geografisk område.

2.7 Undersøkelse

I undersøkelsen analyseres artikler fra Avisa Oslo og VG. VG er en nasjonal avis som eies av mediekonsernet Schibsted. Avisa Oslo på den andre siden eies av Amedia.

Da Avisa Oslo ble lansert i 2020, definerte styrelederen Jostein Larsen Østring avisen sin målgruppe. Denne målgruppen begynner og stanser ved grensestolpene rundt byen (Amedia, 2020). Målgruppen til Avisa Oslo er altså alle som bor i hovedstaden uavhengig av alder, kjønn og yrkesgruppe. VG har en bred målgruppe, men i årsrapporten deres fra 2022 kommer det frem at de i større grad ønsker å nå unge. Dette gjør de blant annet igjennom å publisere nyheter på sosiale medier som Snapchat og TikTok (Brenne et al., 2023).

Hypotesen i forkant av undersøkelsen er at Avisa Oslo i stor grad har skrevet om det sittende byrådet, og om ordføreren i Oslo. Det er rimelig å anta at de også har artikler med medlemmer i regjeringen, da Stortinget befinner seg i Oslo. Likevel kan intervjuer av stortingspolitikere være mer fremtredende i VG enn i Avisa Oslo. I denne undersøkelsen forsøkes det å komme til bunns i om journalistikken ved valget i 2023 var mest spill eller praktisk journalistikk. Det er interessant å sammenlikne funnene i denne oppgaven med funnene gjort av Jamtøy fra valget i 2005. I tillegg til dette, er det interessant å se på kildebruken. Er det mest den sittende makten som får taletid, eller er det opposisjonen og «vanlige» folk?

3.1 Metode

For å besvare forskningsspørsmålet mitt, tas det i bruk en kvalitativ tekstanalyse. En kvalitativ metode har gjerne få enheter. Hensikten med studiet er blant annet å oppnå dybdekunnskap og helhetlig forståelse. Studiene kan også foreta teoretisk generalisering (Grønmo, 2023). På den andre siden er en kvantitativ metode. En slik metode går ut på at undersøkelsen kan måles i mengde eller tall. Det er ofte større mengder med innsamlede funn, og den kan ofte analyseres statistisk (Grønmo, 2023). Med dette kan det argumenteres for at undersøkelsen som gjøres i denne oppgaven både er kvalitativ og kvantitativ. Utvalget inneholder mer enn hundre artikler, og resultatet er mulig å lage statistikk på. Likevel er det gjort undersøkelse basert på personlige tolkninger og overveiinger. Dette gjør at det kan argumenteres for at undersøkelsen er en kvalitativ tekstanalyse.

For å gjøre denne prosessen mer oversiktlig blir det tatt i bruk et analyseskjema. For å finne artiklene ble avisen sin søkefunksjon brukt. I VG ble artiklene med taggen «Valg 2023» analysert. Noen steder ble det vist ulik dato i oversikten over saker, og inne i artikkelen. Det er den nyeste publiseringsdatoen i artikkelen som har blitt tatt med i undersøkelsen. Dette åpner også for at noen artikler kan ha blitt oversett.

I Avisa Oslo ble søkeordene «Valg 2023» og «politikk» brukt for å finne artiklene. Her var det en annen oversikt enn i VG, og derfor ble artiklene mer manuelt valgt ut. Dette gjør at også i Avisa Oslo kan det være et ufullstendig utvalg av artikler, da det er en sjanse for at alt ikke er funnet.

Ved begge søkene var det artikler fra august som ble valgt ut til undersøkelsen. Dette endte opp med et utvalg på 57 artikler i VG, og 46 i Avisa Oslo. Altså 103 nyhetsartikler til sammen. Videobasert nyhetsinnhold er ekskludert. Dette er fordi målet med undersøkelsen er å finne en dekkende metode. Dette er mest hensiktsmessig å gjennomføre om det er samme format som undersøkes, altså skriftlige nettartikler. I tillegg vil meninger og artikler om debatter utelates, da dette faller utenfor nyhetsjournalistikken, som er denne oppgavens forskningsobjekt. Avisa Oslo hadde en rekke artikler hvor de testet politikere om Oslo. Dessuten ble det funnet artikler fra andre Amedia-aviser, uredigert fra NTB og reklame for Amedia. Dette er også utelatt, da dette ikke er en del av den ordinære nyhetsdekningen.

3.2 Analyteskjema

Analysen er delt inn i ulike variabler. Disse var først bestående av politisk parti, politikere, geografisk område og tema i artikkelen.

Det ble først gjennomførte en pilotundersøkelse. Før innsamlingen av funn begynte, var tabellene seende ut som dette.

Avistittel					
Lenke til artikkel	Publiseringsdato	Partier omtalt	Politikere omtalt	Geografisk område	Tema

Senere ble også tittel på artikkelen lagt ved. Ved videre utprøving av tabellen ble det erfart at det er vesentlig å legge ved variabler om hvilken grad artikkelen omtaler politiske saker eller maktspill. I tillegg ble også vinkling og bildebruk i artikkelen lagt ved.

Ideelt sett skulle også artikkelen sin plassering på fronten til nettavisen blitt diskutert, da dette kan reflektere hvor viktig avisen selv anser nyheten. Dersom artikkelen var plassert høyt oppe på fronten til avisen, og fikk lang levetid der, er det rimelig å anta at avisen ser på denne som viktig og at den leser godt. Denne undersøkelsen lar seg ikke gjennomføre, da fronten stadig oppdateres.

Da empirien ble innsamlet, var det var mer utfordrende å finne frem til artiklene på Avisa Oslo sin side. Det tilgjengelige utvalget av artikler her var mer tilfeldig plassert på nettsiden enn i VG. Det er fordi artiklene fra august relatert til valget ikke er listet opp kronologisk. Dette kan ha påvirket empirien.

I empirikapittelet vil funnene som er gjort presenteres som søylediagrammer. Diagrammene er delt opp i kategorier.

3.3 Kodebok

Det ble laget en kodebok for å trekke ut hva som er relevant og ikke å ta med fra funnene.

Deler ved analysen som anses som relevant for denne undersøkelsen er variablene «spill», «litt spill», «praktisk politikk» og «litt praktisk politikk». I kodene «litt spill» og «litt praktisk politikk» kan artikkelen kategoriseres innenfor begge. Dersom artikkelen kategoriseres som «litt spill» er det altså også praktisk politikk i artikkelen, men i størst grad er det spill.

I tillegg til inndeling av spill eller praktisk politikk, vil et også redegjøres for hvilke temaer som omtales. På denne måten kan man se hva som har fått mest dekning i august. Dette vil trolig hjelpe med å kunne redegjøre for om dekningen gir grunnlag for et opplyst valg eller ikke.

Det skal også undersøkes hvor mange ganger partiene er nevnt. Dette er for å få en oversikt over hvilke partier som i størst grad prioriteres av de aktuelle avisene. Stortingspartiene ble først notert ned som variabler. Underveis i undersøkelsene blir andre partier som nevnes også lagt til.

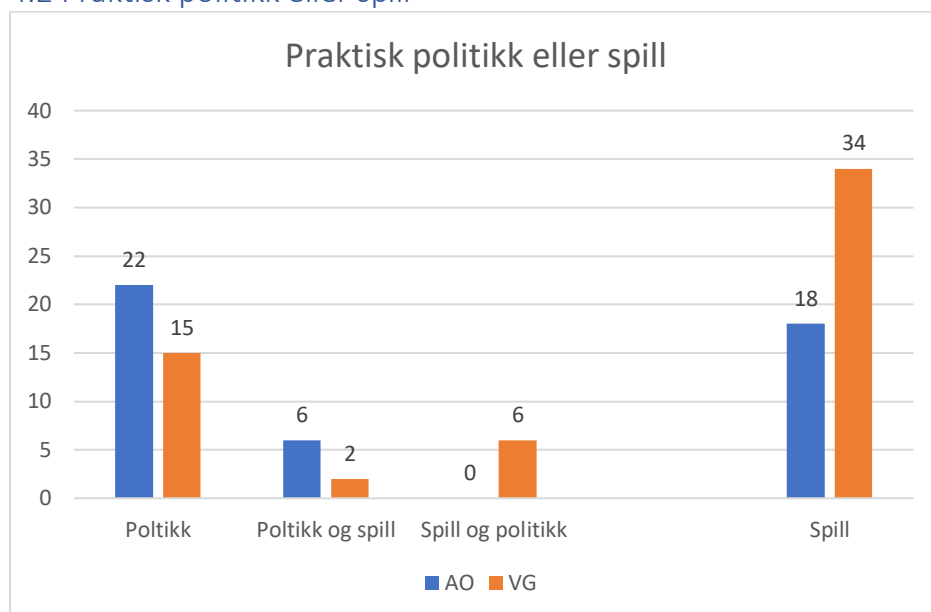
Det vil også gjøres en analyse på hvilket geografisk område som er dekket. Her deles variablene inn i fylkene i landet. I tillegg er Norge en variabel. Dette er artiklene som omtaler et nasjonalt tema. Dette er ansett som relevant spesielt med tanke på VG. For at deres dekning kan være relevant for hele befolkningen er det rimelig å ta utgangspunkt i at dekningen bør være jevnt fordelt over landet.

4.1 Empiri

I forkant av innsamlingen var hypotesen at det ville være jevnt med praktisk politikk og spill i begge avisene. I tillegg til dette var forventningen at Avisa Oslo hadde artikler der makten i kommunen var mest representert. Altså at byrådslederen Raymond Johansen i Arbeiderpartiet hadde mange artikler vinklet på seg. I VG hadde var forventningen at det var mange artikler med Jonas Gahr Støre i Arbeiderpartiet og Erna Solberg i Høyre som kilder.

I hvert diagram representerer y-aksen antall artikler, og x-aksen representerer hvilken kategori artiklene er plassert i. Funn fra både VG og Avisa Oslo kommer frem i alle diagrammene.

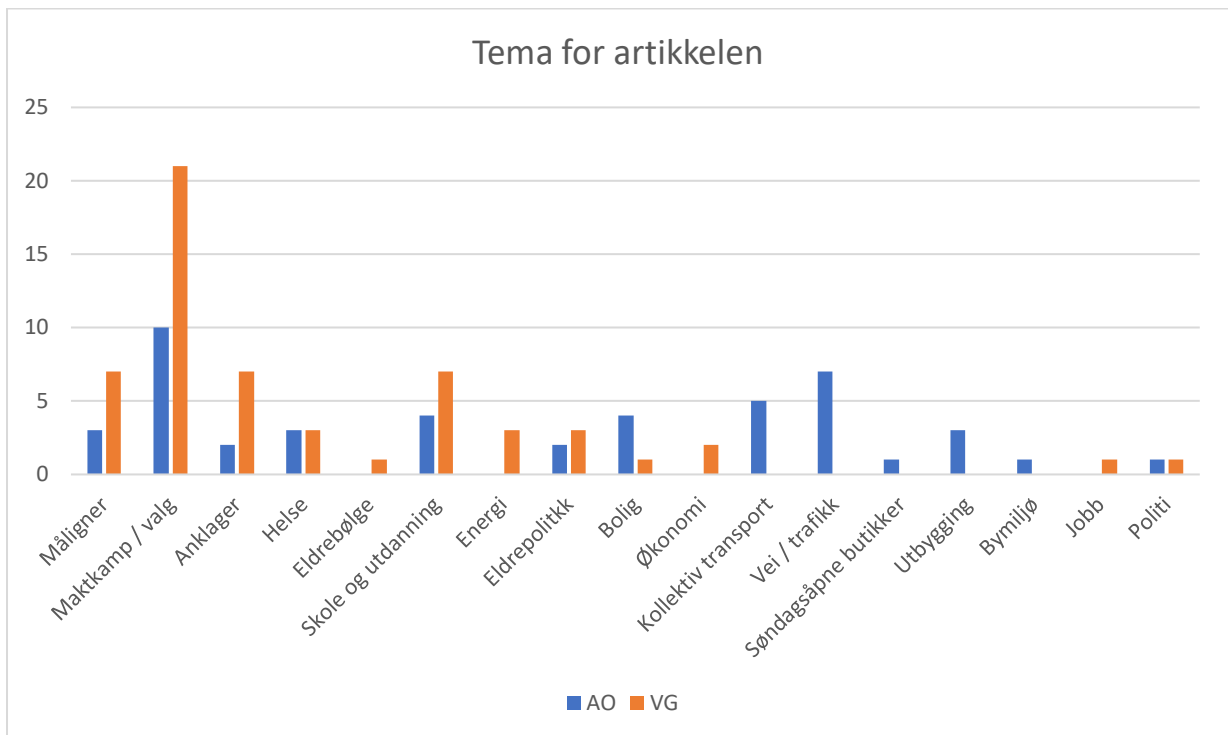
4.2 Praktisk politikk eller spill

I diagrammet er «politikk og spill» artikler som først og fremst er politikk, men som også omhandler spill. Kategorien «spill og politikk», er de som først og fremst er spill for så å bli praktisk politikk. Blant funnene på om artiklene er politikk eller spill ser vi at spesielt i VG er det over dobbelt så mange artikler som er kategorisert som spill sammenliknet med politikk. Til sammen i VG er det 40 av 57 artikler som først og fremst omtaler spill fremfor praktisk politikk. I Avisa Oslo er det 18 av 46 artikler som først og fremst omtaler spill.

På den andre siden er det 17 av 57 artikler fra VG som først og fremst omtaler praktisk politikk, og 28 av 46 artikler som omtaler praktisk politikk i Avisa Oslo. Ut ifra dette diagrammet ser vi altså at det er mest spill i VG sammenliknet med Avisa Oslo, som først og fremst har valgt å skrive om praktisk politikk i august 2023.

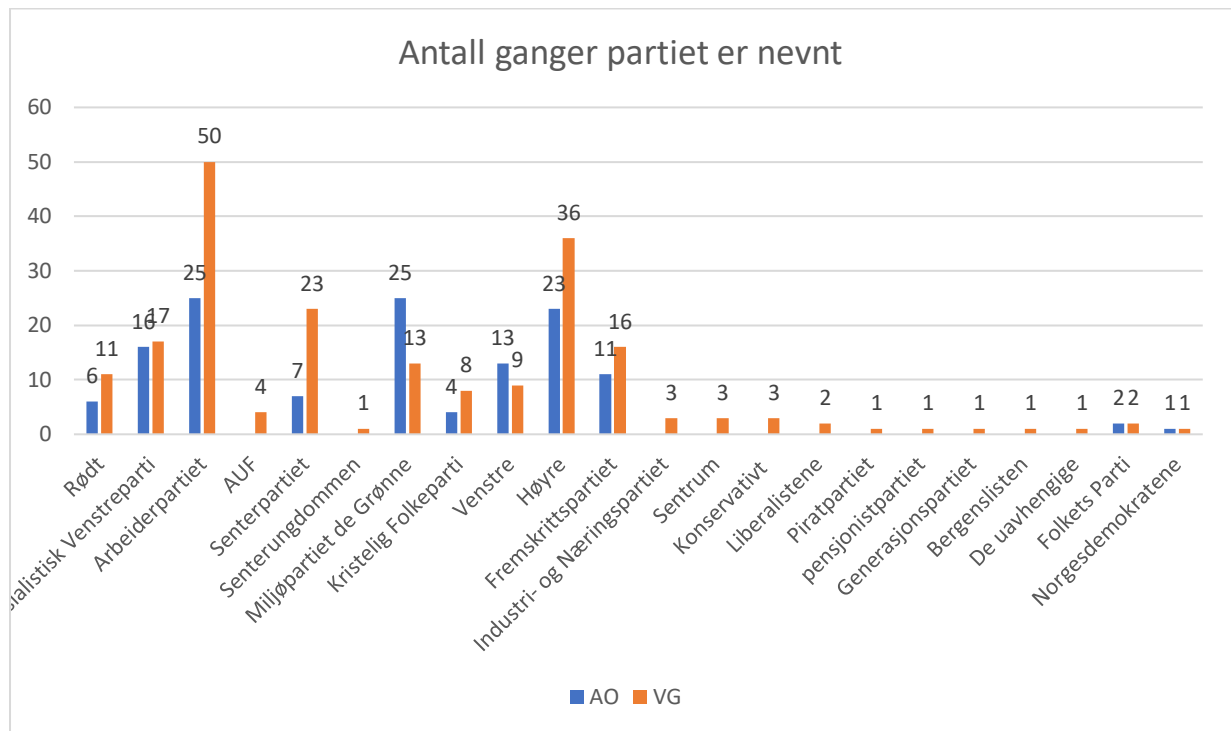
4.3 Tema for artikkelen

For denne delen er det temaet i artikkelen ut over om det er spill eller praktisk politikk som er målt. Ut ifra disse tallene ser vi at i Avisa Oslo er oftere trafikk og kollektiv transport omtalt. Dette er knapt omtalt i VG. Dette kan komme av at i Oslo er det mange som er opptatt av fremkomst og vei. Vi ser også at maktkamp og valg i stor grad er omtalt i VG sammenliknet med Avisa Oslo.

Dette samsvarer også med tabellen med oversikt over praktisk politikk og spill.

4.4 Partier og politikere

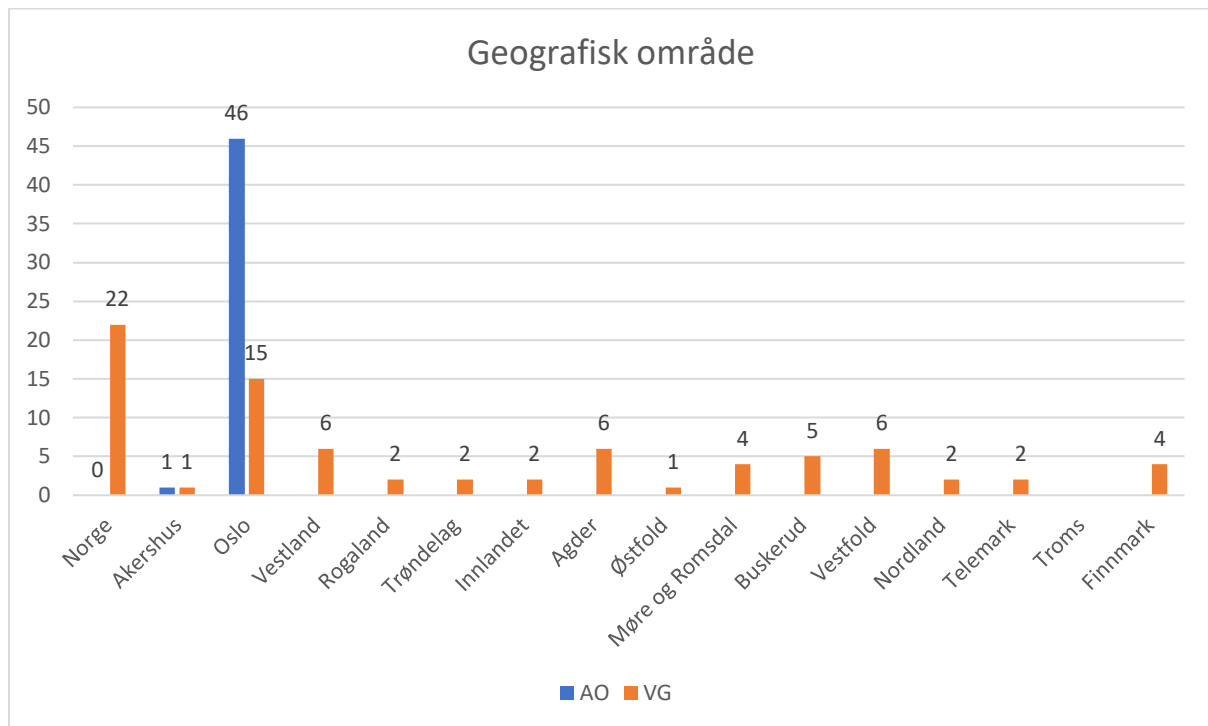

Som vi ser i søylediagrammet ovenfor, har VG dekket flere partier enn Avisa Oslo. En årsak til at de mindre partiene er nevnt er trolig fordi de har kommet opp i artiklene om partimålinger.

VG har omtalt Arbeiderpartiet dobbelt så mange ganger som Avisa Oslo. En kan anta at dette er gjort fordi Norge i 2023 hadde en statsminister fra Arbeiderpartiet. Dette var det største partiet i landet. Det kan også ses i sammenheng med tabellen under, der artikler fra VG som gjelder for hele landet, nesten er halvparten av dekningen til avisen. Partiet som er omtalt nest mest etter Arbeiderpartiet, er Høyre. Dette kan komme av at dette er partiet har konkurrert mye mot Arbeiderpartiet, og som senere i 2023 skulle vise seg å bli mer populært enn konkurrenten.

I Avisa Oslo er også de mest populære partiene i området omtalt mest. De omtalte Arbeiderpartiet og Miljøpartiet de Grønne mest, med 25 artikler hver. Dette kan ses i sammenheng med at disse to partiene var i byråd sammen med Sosialistisk venstreparti frem til valget. I tillegg er også Høyre omtalt i stor grad. Dette var opposisjonen til det sittende byrådet, og ble i tillegg vinneren da valget var over.

4.5 Geografiske områder

I artiklene fra VG kunne det forekomme at journalisten har møtt opp et spesifikt sted, også snakker politikerne om noe som gjelder hele landet. Når for eksempel Jonas Gahr Støre har holdt tale om et nasjonalt tema på Utøya, er både det geografiske området han befinner seg i, og Norge registrert. Dersom politikerne er på et lokalt sted og diskuterer et annet lokalt sted, er derimot det andre lokale området registrert.

Det er spesielt interessant å se på de geografiske områdene som er dekket i VG fremfor Avisa Oslo. Dette er fordi VG er en nasjonalavis. Det gjør at det er naturlig å forvente at de dekker større deler av landet. I diagrammet over, ser vi at Oslo er fylket som er dekket mest. Dette kan naturlig forklares med at flesteparten av Norge sin befolkning bor i hovedstaden. Det er en artikkel i VG som dekker Østfold, og ingen som dekker Troms. I følge Store Norske Leksikon har Troms et innbyggertall på 169 600 (Thorsnæs, 2024). Til sammenlikning er Oslo et fylke med 717 700 innbyggere (Thorsnæs, Tvedt & Bjorvand, 2024). Dersom man skal bruke folketall som bakgrunn for hvor mange ganger et fylke skal dekkes kan man derfor argumentere for at det i hvert fall bør være to artikler som dekker Troms når det er femten artikler som dekker Oslo. Samtidig kan man stille seg spørsmålet om det er verdt å dekke et område på bakgrunn av folketall fremfor om det skjer noe av nyhetsverdi knyttet til området.

5.1 Diskusjon og analyse

Empirien viser at det er forskjeller mellom hvordan Avisa Oslo og VG har dekket kommunevalget i 2023. Denne delen av oppgaven skal gå igjennom hovedpunktene i empirien, og prøve å finne et svar på hvorfor valgene kan være tatt.

5.2 Spill vs. Praktisk politikk

Som empirien viser, var det i VG et klart flertall i saker som først og fremst dreier seg om spill fremfor den praktiske politikken. I VG var 40 av 57 saker først og fremst spill. Dette tilsvarer nesten to av tre artikler. I Avisa Oslo var det 18 av 46 artikler som først og fremst var spill. Dette tilsvarer rundt to av fem artikler. Prosentmessig tyder funnene på at praktisk politikk i større grad er hovedvinklingen i Avisa Oslo sine saker. I VG derimot er det ofte spill som er utgangspunktet.

I noen artikler fra utvalget ser vi at artikkelen først er vinklet på spill, men at det senere utspiller seg praktisk politikk. Dette er variabelen under spill og praktisk politikk som heter «spill og politikk». Seks av artiklene i VG havnet i denne kategorien. I Avisa Oslo ble det ikke funnet noen artikler som var vinklet på denne måten.

Som nevnt har Jamtøy sin forskning konkludert med at underholdning fører til stor suksess i lesertall (Jamtøy, 2011, s. 92). Spill og underholdning kan sammenliknes i denne sammenhengen, fordi begge deler har et underholdende aspekt ved seg. Det er rimelig å anta at VG til tider først vinkler på spill, for så å få inn den praktiske politikken etterpå i et forsøk på å få inn flere lesere.

Et eksempel fra utvalget i VG sine artikler er en sak der hovedvinklingen i toppen av artikkelen var at Støre talte til AUF på Utøya om at valget kom til å bli vanskelig. Lenger nede i artikkelen ble den praktiske politikken trukket inn, og han forklarte om at de skulle øke utstyrsstipendet i videregående skole (Brekke, Sandblad & Borgmo, 2023). Det er rimelig å anta at journalistene i dette tilfellet har vinklet artikkelen på konflikten i at valget blir vanskelig, for så å trekke inn den praktiske politikken lenger nede i artikkelen. Årsaken til dette kan være å få flere klikk på artikkelen.

Når artiklene får mer klikk, kan dette også være et tegn på at flere får med seg innholdet i artikkelen. Derfor er det ikke nødvendigvis bare negativt at avisene skriver saker som omtaler spillet i politikken før den praktiske politikken trekkes inn.

Det som dermed kan ses på som mindre opplysende for velgerne er artiklene som utelukkende handler om spillet fremfor den praktiske politikken. I VG er dette gjort i 34 av 57 artikler, og i Avisa Oslo er det gjort i 18 av 46 artikler. Over halvparten av VG sine artikler er altså kategorisert som kun spill i funnene i undersøkelsen. Som nevnt over har Jamtøy sin forskning konkludert med at underholdningsaspektet fører til mange lesere i en sak (Jamtøy, 2011, s. 92). Dette gjør at det er rimelig å anta at dette også kan ha en innvirkning på engasjementet for politikken. Dersom mange leser en sak om spill, kan dette kanskje også skape et engasjement for politikken generelt. Avisa Oslo har altså dekket mer praktisk politikk enn VG, som i større grad vinkler på spill.

I følge Jamtøy svarer ofte journaliser at det viktigste med mediedekningen er å informere fremfor å underholde. Det viste seg å ikke gå over ens med hennes funn (Jamtøy, 2011, s. 92). Jamtøy sine funn var at mediene i størst grad vinklet på underholdning (Jamtøy, 2011, s. 91). Dette kan samsvare med funnene fra VG i denne undersøkelsen. Avisen hadde flest artikler vinklet på spill. Funnene til Jamtøy samsvarer delvis med funnene fra Avisa Oslo. Lokalavisen hadde artikler som var vinklet på spill, men flertallet av artiklene fra utvalget ble kategorisert som praktisk politikk. Jamtøy argumenterer også for at en journalistisk artikkel som kun omhandler sak, kan oppfattes trøttende og lite engasjerende for leseren. Det er ikke funksjonelt for en leser å tilegne seg informasjon om saker en ikke er interessert i eller påvirker dem personlig (Jamtøy, 2011, s. 92). Dermed kan det ofte være rett valg av journalisten å vinkle saken på spill dersom dette både bidrar til økt leserinteresse og høyere lesertall.

Et eksempel på dette fra empirien i denne oppgaven er artikkelen der Jonas Gahr Støre snakket på Utøya om at det ville bli et vanskelig valg. Informasjon om den praktiske politikken ble prioritert lenger nede i artikkelen (Brekke, Sandblad & Borgmo, 2023). Som nevnt tidligere i kapittelet, kan dette bidra til at flere interesserer seg for saken, og velger å klikke seg inn på den. I tillegg kan det vekke en interesse for artikkelen, som bidrar til at leseren ikke klikker seg ut av saken med en gang den praktiske politikken begynner, men faktisk velger å lese den.

Det kan altså argumenteres for at det ikke nødvendigvis er et problem at for eksempel VG har en overvekt med artikler som går under kategorien spill. Det kan først bli en reell utfordring dersom overvekten blir såpas stor at den går på bekostning av den praktiske politikken som avisene også dekker. Altså om avisene unngår å skrive om praktisk politikk, fordi dette ikke genererer like høye lesertall. Til tross for at utvalget i denne undersøkelsen viser at over halvparten av VG sine artikler først og fremst er spill, kan dette altså føre til økt interesse for leseren.

5.3 Tematikken

I tillegg til at det er vinklet på enten spill eller praktisk politikk, er artiklene også sortert inn i temaer. I forkant av undersøkelsen var det forventet at flere artikler skulle omhandle politiske skandaler. Dette ble antatt, fordi partiledere og ministre hadde gått av tidligere den sommeren av ulike årsaker. Dette viste seg å ikke komme til uttrykk i mitt utvalg. Det var derimot to unntak. En artikkel fra VG omtalte Ola Borten Moe, som måtte gå av på grunn av habilitet. Det kom frem i artikkelen at han hadde møtt Kongsberg Gruppen i forkant og etterkant av aksjeinvesteringen (Flydal, 2023). I tillegg til denne var det en artikkel relatert til habilitet i samme avis. Denne handlet om at Rødt ville kalle inn tre tidligere høyrestatsråder i kontrollkomiteen (Røsvik & Lægland, 2023). Ut fra utvalget ble det ikke funnet artikler fra Avisa Oslo som var tilknyttet habilitet.

Ut fra utvalget som omhandler temaer, har VG dekket 12 av 17 temaer. Avisa Oslo har dekket 13 temaer. Det er dermed svært jevnt dekket mellom avisene, men likevel ser det ut til at Avisa Oslo hadde et litt bredere temadekning enn VG i august.

5.4 Makthaverne

Hypotesen i forkant av undersøkelsen var at VG i størst grad dekket de mest populære partiene på stortinget. Dette viste seg å stemme, da VG absolutt viste seg å skrive mest om Arbeiderpartiet i funnene. Avisen hadde 50 artikler der Arbeiderpartiet ble nevnt. Det nest mest nevnte partiet var Høyre, med 36 artikler. Disse partiene er også de to største på landsbasis. Etter kommunevalget i 2023 viste det seg at Høyre hadde tatt igjen Arbeiderpartiet, og nå er landets mest populære parti (Thommesen, Skårdalsmo, Ulvin & Carlsen, 2023). Dette kan tyde på at hypotesen i forkant av undersøkelsen stemmer. Partiene

som stemmes mest på i landet er Arbeiderpartiet og Høyre, og det er også disse partiene som fikk mest dekning av VG.

Som nevnt i litteraturgjennomgangen, argumenterer Sjøvaag for at det ofte er den sittende makten som får mediedekning av avisene, fremfor opposisjonen og «vanlige» borgere (Sjøvaag, 2018, s. 4-5). Dette ser vi også tendenser til i VG sine artikler. Under kommunevalget hadde vi Jonas Gahr Støre fra Arbeiderpartiet som statsminister. Arbeiderpartiet var altså partiet med mest makt. Ut i fra undersøkelsene er Arbeiderpartiet nevnt i 50 av 57 artikler fra VG. Senterpartiet også var i regjering under kommunevalget. Senterpartiet er nevnt 23 ganger i august. Til tross for at opposisjonen Høyre har blitt nevnt nest mest ganger, er det et tydelig skille mellom hvor mange ganger de er nevnt.

Før valget hadde hovedstaden en ordfører fra Sosialistisk Venstreparti og en byrådsleder fra Arbeiderpartiet. Byrådet besto av Arbeiderpartiet, Miljøpartiet de Grønne og Sosialistisk Venstreparti. I funnene ser vi at Avisa Oslo har omtalt Arbeiderpartiet 25 av 46 ganger, Miljøpartiet de Grønne 25 ganger og Sosialistisk Venstreparti er nevnt 16 ganger. Til tross for at det er Arbeiderpartiet og Miljøpartiet de Grønne som har fått mest dekning, er det opposisjonen høyre som havner på tredje plass over partiene som er mest dekket, med 23 artikler. Dette tyder på at Sjøvaag sitt poeng om at den sittende makten får mest dekning stemmer til en viss grad over ens med funnene i undersøkelsen. I Avisa Oslo fikk riktignok Arbeiderpartiet og Miljøpartiet de Grønne flest omtaler, men det var opposisjonen som fikk flest omtaler etter dem. Sosialistisk Venstreparti som også var partiet ordføreren representerte, ble nevnt sjeldnere. Det er en jevnere dekning mellom makthaverne og opposisjonen i Avisa Oslo sammenliknet med i VG. Dette kan tyde på at det er flere ulike stemmer som kommer til orde i like stor grad, og at flere synspunkt blir dekket. Dette også kan gi grunnlag for et mer demokratisk valg.

5.5 Mediemangfold

Som nevnt i litteraturgjennomgangen, er et mediemangfold når det er brukt kilder fra et bredt politisk spekter (Sjøvaag, 2018, s. 3). I undersøkelsene gjort i denne oppgaven, ser vi at det er partiene på stortinget som har fått mest dekning. Blant disse er det tydelig at Kristelig Folkeparti er nevnt færrest ganger i begge avisene. I Avisa Oslo er partiet nevnt fire ganger, og i VG er det nevnt 8 ganger. Dette er også inkludert antall ganger de er nevnt i målinger. Sett opp mot Sjøvaag sin definisjon kan man argumentere for at dette vitner om liten grad av

mediemangfold. Likevel er det viktig å ta hensyn til nyhetsverdien i en artikkel.

Nyhetsverdien vektlegger i hvilken grad en artikkel har nyhetsverdi. Det måles basert på konflikt, vesentlighet, eksklusivitet, identifikasjon, sensasjon og aktualitet (Kjendsli, 2008, s. 52-54). Dersom en artikkel om for eksempel Kristelig Folkeparti ikke har disse kriteriene, er det heller ikke å regne som en nyhet i like stor grad som artiklene som har kriteriene.

Likevel kan flere ulike stemmer føre til mediemangfold, og at flere synspunkt kommer til orde. Dette kan gi grunnlag for et mer demokratisk valg. I utvalget fra VG ble det funnet mange artikler som omhandlet de største partiene på Stortinget. Her kom det frem om hva partiene mener og vil gjøre med politikken sin, og hva de anklager motstanderen for. En av artiklene som omhandlet Kristelig Folkeparti, var om at mannen til partileder Olaug Bollestad hadde fått hjerneblødning og at forbipasserende heller hadde tatt opp telefonen for å filme situasjonen fremfor å hjelpe til (Røsvik, 2023). Denne artikkelen omhandler ikke politikken til partiet, men heller en personlig historie fra Bollestad sitt liv. Denne artikkelen inneholder nyhetskriteriene identifikasjon og sensasjon. De fleste kan kjenne seg igjen i frykten for at noen man er glade i blir akutt syke, og hendelsen i seg selv er også sensasjonell. En slik artikkel gjør at leseren kan få følelsen av medfølelse overfor Bollestad. Artikkelen omhandler likevel ikke noe om politikken til partiet, eller maktkampen.

På en generell basis kan man si at avisene på en måte bør etterstrebe mediemangfold, da dette gjør at flere stemmer blir hørt. Likevel er det også et journalistisk ideal at det som skrives om faktisk inneholder nyhetskriteriene og er en nyhet. Dermed er det ikke nødvendigvis relevant å dekke alle partier i like stor grad dersom det ikke er en reell nyhet.

Umiddelbart under samlingen av empiri fra Avisa Oslo ble det gitt ett inntrykk av at lokalavisen er mer case-orientert enn VG. Det er oftere at journalisten har funnet en «vanlig» person, som kritiserer byrådet for noe, og at kommunen må svare på dette. I VG var heller inntrykket at journalisten tok utgangspunkt i politikerne på Stortinget, og heller fylte ut artikkelen med en eventuell case.

5.6 Geografisk Ansvar

Til tross for at denne undersøkelsen på mange måter legger opp til at VG har et ansvar for å dekke hele landet på en jevn måte, er ikke dette deres ansvar. De er nemlig ikke en

allmennkringkaster som NRK og TV 2. Ser vi på en allmennkringkaster som NRK, har de et annet ansvar. NRK har en NRK-plakat som inneholder deres unike ansvar som ikke-kommersiell allmennkringkaster. I paragraf 20 står det:

«§ 20 NRK skal reflektere det geografiske mangfoldet i Norge og ha et godt lokalt tilbud. NRK skal være til stede i alle fylker (NRK-plakaten, 2023, §20).»

VG har ikke et tilsvarende ansvar, fordi de ikke er en allmennkringkaster, men en del av et kommersielt mediekonsern. Det er rimelig å anta at VG i større grad prioriterer nyhetsverdi fremfor geografisk område i sin journalistikk. Altså, at det viktige i en sak ikke er at den dekker et gitt område, men at den skal inneholde nyhetskriteriene som er nevnt i litteraturgjennomgangen.

Det er naturlig å forvente at Avisa Oslo har en bred dekning innenfor Oslo. Dette er fordi avisen er en lokalavis, og har peilet seg ut hovedstaden som sitt dekningsområde. I empirien får vi dette bekreftet. Avisa Oslo sine politiske artikler fra august dekket kun det geografiske området innenfor Oslo, med unntak av en artikkel som også tok for seg Akershus. I denne artikkelen var Akershus en vesentlig del, fordi politikerne i fylket hadde en avgjørende stemme for om prisene på kollektiv transport i hovedstaden kunne senkes eller ikke (Jakobsen, 2023).

5.7 Tidligere forskning på feltet

I litteraturgjennomgangen ble det sett på tidligere forskning. Her fant Jamtøy ut at dekningen av valget i 2005 i størst grad var underholdende (Jamtøy, 2011, s. 91). Dette samsvarer med undersøkelsene gjort i denne oppgaven, da det ble funnet ut at spesielt VG i størst grad dekket spill fremfor praktisk journalistikk. Avisa Oslo på den andre siden, dekket mer praktisk politikk fremfor spill i hovedstaden. Dette vitner om at den politiske nyhetsdekningen er ganske lik i dag sammenliknet med for snart tjue år siden. Likevel er det større forskjeller mellom Jamtøy sin forskning, og funnene fra Avisa Oslo.

Som nevnt i litteraturdelen, argumenterer Jamtøy for at det er enkelte holdepunkter velgeren må vite om et parti for å ta et velinformert valg. Dette er partiets standpunkt, ideologiske begrunnelser, partiets handlinger, partiets virkelighetsoppfatning og konsekvensene av dette standpunktet (Jamtøy, 2011, s. 71-72). I undersøkelsene ble det ikke funnet informasjon på

disse punktene om alle partiene. Dermed kan man derfor argumentere for at valgdekningen av VG og Avisa Oslo i august ikke har gitt grunnlag for et opplyst valg. Samtidig kan man også argumentere for at en velger bør sette seg inn i mye av et parti sitt ståsted på egen hånd, fremfor å regne med en full innføring fra norske medier.

6.1 Konklusjon

I innledningen ble det presentert en hypotese om at VG som har et nasjonalt dekningsområde i større grad har nyhetsinnhold som handlet om spill. Hypotesen var også at Avisa Oslo som lokalavis i større grad har dekket praktisk politikk. Disse hypotesene viste seg å stemme i mitt utvalg. Ut ifra empirien i denne undersøkelsen ser vi tendenser til at Avisa Oslo har hatt en dekning av valget som gir større grunnlag for et opplyst valg enn hva VG har hatt. Først og fremst har Avisa Oslo hatt en større andel av artikler som omtaler praktisk politikk fremfor spill enn hva VG har hatt. Avisa Oslo har også et knapt overtall når det kommer til bredden i temaer som dekkes. Underholdning er en type vinkling i journalistikken som har vist seg å generere høye lesertall (Jamtøy, 2011, s. 91). På denne måten er det ikke nødvendigvis negativt at det er vinklet på spill i VG, dersom dette kan få en økt interesse blant leserne for den politiske journalistikken. Selv det politiske spillet kan i enkelte tilfeller bidra til et opplyst valg. Dette gjelder for eksempel i habilitetssakene. Velgerne får en økt politisk innsikt, til tross for at artikkelen ikke omhandler praktisk politikk.

Blant partier som er omtalt har VG en klar overvekt av artikler der Arbeiderpartiet er nevnt. Riktig nok har begge avisene størst dekning av makthaverne i sitt geografiske dekningsområde. Samtidig er dette skillet størst i VG. Når flere sider av politikken får mediedekning kan dette gi grunnlag for en mer nøytral dekning. Likevel var det mer mangfold blant partiene som VG hadde dekket.

Når det kommer til geografiske områder som er dekket av avisen, har begge en jevn dekning. De begge dekker sitt område på en måte som kan treffe mer eller mindre alle i avisen sin geografiske målgruppe.

Spørsmålet om det partiet som er omtalt mest også kan være det som vinner valget har blitt stilt. Ut ifra utvalget som er gjort i denne undersøkelsen, anses det som lite sannsynlig. I Oslo var det Høyre som stakk av med seieren, men det var Arbeiderpartiet som var omtalt mest ut fra mitt utvalg i VG. I Avisa Oslo var det Arbeiderpartiet og Miljøpartiet de Grønne som var omtalt mest.

Forskningsspørsmålet «Dekket Verdens Gang (VG) og Avisa Oslo lokalvalget i 2023 på en måte som gir grunnlag for et opplyst valg for de som bor i området?» har blitt forsøkt besvart. Dersom man kun legger til grunnlag at dekning praktisk politikk gir grunnlag for et opplyst

valg, kan det virke som om Avisa Oslo har klart å oppnå dette i størst grad basert på utvalget. Dette kommer også av at de har jevnere dekning av makthaverne og opposisjonen enn VG. Lokalavisen har også en litt bredere dekning av temaer, som vi kunne se i empirien. Likevel behøver ikke dette å bety at VG har gitt grunnlag for et lite opplyst valg blant leserne sine. Dette er fordi kategorien spill også kan ha et underholdende aspekt ved seg. Dette igjen kan generere flere klikk enn den praktiske politikken. På denne måten kan velgerne få mer kunnskap om partiene. Det kan også tenkes at leserne kan få en økt interesse for politisk journalistikk av dette. Dessuten er det flere artikler som har blitt kategorisert som spill, som likevel inneholder relevant informasjon for leseren om hva som skjer blant politikerne.

I denne oppgaven har det blitt gjort et forsøk på å svare på om VG og Avisa Oslo sin valgdekning har gitt grunnlag for et opplyst valg. Til videre forskning ville det vært interessant å også se på hvordan partiene er omtalt. Om partiene har fått mest kritikk, eller om de har kritisert andre mest, ville vært interessant å finne ut av.

7.1 Referanser / Litteraturliste

- Amedia. (2020, 19. november). *Avisa Oslo er hovedstadens lokalavis*. Amedia. <https://www.amedia.no/aktuelt/nyheter/avisa-oslo-er-hovedstadens-lokalavis>
- Brekke, A., Sandblad, M. & Borgmo, J. (2023, 5. august). Støre til AUF: - Valget 11. september blir ikke lett. *Verdens Gang*. <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/kEQO1v/stoere-til-auf-oeker-utstyrsstipendet>
- Brenne, Ø., Brenna, J., Byermoen, T., Stenberg, O., Koren B., Buanes, F., Husby, M., Sandblad, M., Larsen, A., Jørgensen, M., Hatlen, T., Næss, Ø., Grøttum, E., Knutsen, A., Kopperud, I. & Flågen, T. (2023, 2. januar). Årsoppgjør 2022. *Verdens Gang*. <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/vek395/her-er-vgs-aarsoppgioer-for-2022>
- Brurås, S. (2020). *Etikk for journalister* (6. utg). Fagbokforlaget.
- Flydal, E. (2023, 21. august). Borten Moe møtte Kongsberg Gruppen før og etter aksjeinvesteringen. *Verdens Gang*. <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/APmxM5/borten-moe-moette-kongsberg-gruppen-foer-og-etter-aksjeinvesteringen>
- Garvik, O., Smith-Meyer, T. & Orgeret, K. (2022, 20. desember). Pressestøtte. I Bolstad, E (Red.), *Store Norske Leksikon*. <https://snl.no/pressestotte>
- Grønmo, S. (2023, 16. januar). Kvalitativ metode. I Bolstad, E (Red.), *Store Norske Leksikon*. https://snl.no/kvalitativ_metode
- Grønmo, S. (2023, 16. januar). Kvantitativ metode. I Bolstad, E (Red.), *Store Norske Leksikon*. https://snl.no/kvantitativ_metode
- Henriksen, T. & Olsen, K. (2023, 15. september). Nedgang i lesertall for avisene – nisjeaviser øker på papir. *Medier24*. <https://www.m24.no/lesertall-mbl-papiravis/nedgang-i-lesertall-for-avisene-nisjeaviser-oket-pa-papir/647978>
- Holmes, M. (2023, 17. august). Regjeringen øker borteboerstipendet: - Et viktig løft. *Verdens Gang*. <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/dw8wjo/regjeringen-oeker-borteboerstipendet-et-viktig-loeft>
- Jakobsen, K. M. (2023, 3. august). Kan velte Oslo-politikernes løfter om lavere kollektivpriser: - Vil bli veldig store forskjeller. *Avisa Oslo*. <https://www.ao.no/kan-velte-oslo-politikernes-lofter-om-lavere-kollektivpriser-vil-bli-veldig-store-forskjeller/s/5-128-590080>

- Jamtøy, A. I. (2011). Informere eller underholde?: Politisk journalistikk i norsk valgkamp. *Tidsskrift for samfunnsforskning*, 52(1), 67-97.
<https://doi.org/10.18261/ISSN1504-291X-2011-01-03>
- Kjendsli, V. (2008). *Rett på sak! Lærebok i praktisk journalistikk*. Cappelen Damm Akademisk.
- Kristensen, T. (2023, 6. august). Disse tenåringene kan styre kommunen din etter valget. *Verdens Gang*. <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/Xb2Vym/unge-ordfoerer-kandidater-disse-kan-styre-kommunen-din-etter-hoestens-lokalvalg>
- Medietilsynet. (2022, november). *Mediemangfoldsregnskapet*. Medietilsynet.
https://www.medietilsynet.no/globalassets/publikasjoner/mediemangfoldsregnskap/221116_mediemangfold_innholdsperspektiv_2022.pdf
- NRK-plakaten. (2023). *Vedtekter for norsk rikskringkasting AS*. NRK.
<https://info.nrk.no/vedtekter/>
- Røsvik, E. (2023, 21. august). Bollestad om ektemannens sykdomsdrama: - Folk tok bilder og filmet. *Verdens Gang*.
<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/eJ4Jj9/bollestad-om-ektemannens-sykdomsdrama-folk-tok-bilder-og-filmet>
- Røsvik, E. & Lægland, M. (2023, 24. august). Rødt vil grille flere Høyre-topper. *Verdens Gang*. <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/690KbL/roedt-vil-grille-flere-hoeyre-topper>
- Sjøvaag, H. (2018). Journalistikkens attraksjon til makten: Politisk kildemangfold i norske nyhetsmedier. *Norsk Medietidsskrift*, 25(2), 1-18.
<https://doi.org/10.18261/issn.0805-9535-2018-02-02>
- Sjøvaag, H. (2020). *Journalistikkens problem: Demokrati, økonomi og teknologi*. Universitetsforlaget
- Thommesen, J. K., Skårdalsmo, K., Ulvin, P. B. & Carlsen, H. (2023, 11. september). Støre etter nytt Ap-fall: - Det smerter. *NRK*.
<https://www.nrk.no/norge/nrks-prognose-ap-vippet-av-tronen-hoyre-landets-storste-parti-1.16551216>
- Thorsnæs, G. (2024, 15. april). Troms. I Bolstad, E (Red.), *Store Norske Leksikon*.
<https://snl.no/Troms>
- Thorsnæs, T., Tvedt, K. & Bjorvand, H. (2024, 16. april). Oslo. I Bolstad, E (Red.), *Store Norske Leksikon*. <https://snl.no/Oslo>

- Vær Varsom Plakaten: Publiseringsregler. (2023). I Pressens Faglige Utvalg.
<https://presse.no/pfu/etiske-regler/vaer-varsom-plakaten/>